

Seglingen seglar seglaren

St. Nassa skärgård, sundet mellan Bredskär och Gubben

Jag vaknar tidigt, upptäcker att vinden har vänt på ost efter en vecka av sydvind, högtrycket har flyttat norröver. Kanske kan det bli en resa till Fårö idag.

Det är ett strålande väder, SMHI lovar ONO 2-7 m/s, kanske lite åska.

Kommer snabbt iväg, låter båten gå på autopilot medan jag förbereder för en längre resa, fyller på termosarna med varmvatten, plockar fram överseglingkortet, sätter kompassen på plats, kollar GPSens batterier och lägger fram sjökläderna. Allt medan jag seglar fram över fjärden mot Björkskärs skärgård i en ostlig morgonbris. Allt känns perfekt, bara sikten kunde vara lite bättre.

På Björkskär ligger många båtar. De flesta ligger och drar sig så här på morgonen. Det är ingen ide' att gå upp tidigt eftersom allt är blött på däck. Det är enklare att vänta tills solen torkat upp nattens dag.

Efter två timmars segling släpper jag land vid Horsten och lägger kursen mot Almagrundet. Efter en trekvart dyker något upp i diset. Kan det redan vara Alma? Det visar sig vara angöringsbojen Prejaren. Almagrundet syns bara en kvart innan jag passerar den stora kassunfyren på en kabellängds avstånd. Perfekt för att lägga in en waypoint i GPSen, om jag skulle behöva leta mig in hit en annan gång.

Nästa säkra position är Kopparstenarna, 33 distansminuter, nästan sydlig kurs. Den ostliga vinden ökar sakta hela tiden. Allt känns gott. Jag passar på att koka upp vatten igen, en termos har redan gått åt i den sköna värmen.

Sjön växer och jag önskar att vinden kunde vrida något på nord. Det är en liten, semesterlastad och trött catamaran jag seglar. Den har varit med mig i tjugo år nu, året runt, såvida den inte legat fastfrusen. Det svarar kanske mot fyrtio normala säsonger. Den blev aldrig riktigt färdig, det saknas fortfarande några förstärkningar som gör att den känns något för mjuk.

Jag vet inte hur många gånger jag har seglat till Gotska Sandön, Fårö och Gotland. Ibland har det blivit flera resor per säsong. Ändå känns som att komma ut för första gången på öppet vatten.

Första gången jag gav mig ut var på 50-talet. I flera år hade jag planerat att ta mig med kajak till Finland. Jag hade paddlat upp genom skärgården från Nynäshamn till Söderarm. Vädret var lika fint då som i år, så resan var ganska enkel. När jag låg där vid det yttersta skäret för att lägga ut min kurs på Lågskär, kommer frågan, finns det något att krypa i land på där över, det ser mest ut som lite lort på mitt översiktskort, det enda sjökort jag hade med mig.

Någonstans inom mig vaknar tilliten till den egna förmågan, tryggheten och därmed också friheten. Dessa egenskaper har följt mig sedan fem års ålder, då jag tog ett beslut att klara mig själv i allvarliga skeden i livet. Det fanns inget alternativ, det var bara att ge sig iväg ut över Ålands hav om jag skulle komma till Åland och Finland. Jag paddlade hela natten och tidigt på morgonen bjöd lotsarna på Nyhamn på svart kaffe.

Nu är jag åter på väg över havet. Sjön växer, jag måste ta på mig sjökläderna. Ibland går båten in i ett brott. Fullt med skum som inte bär, det känns som om jag ska sjunka rakt ner. Efter ett tag kommer båten upp ur djupet och dansen går vidare. Nu går det inte att lita på autopiloten längre, jag hamnar alltför ofta i brott som då sköljer över båten. Min lilla catamaran måste nu styras så att jag kan hålla undan de värsta sjöarna. Ibland klarar jag inte av det. Jag hinner styra undan med lovertsskrovet, men sjön slår med full kraft in i läskrovet för att därefter slå tillbaka in i lovertsskrovets läsida varefter alltihopa blåser in över hela båten.

Samtidigt som jag är fullt upptagen med själva seglandet räknar jag ut var jag ungefär befinner mig, hur lång tid det skulle ta tills jag kommer i lä, vilka alternativ som finns om något allvarligt skulle hända just nu.

När sjön lugnar sig lite passar jag på att sätta på autopiloten så att jag kan gå ner för att få i mig något att dricka och äta. Det hoppar och far så att det är svårt att hålla upp kaffe utan att spilla, det får bli lite mindre i muggen än vanligt. Om vinden bara kunde vrida lite på norr skulle det här vara en perfekt resa, nu är det ganska tröttsamt.

När ser mig om akteröver, upptäcker jag att det ena roderbladet har försvunnit. Dessbättre har det bara åkt ner i roderkassetten, låslinan har nöts av i dom kraftiga rörelserna. Snabbt sätter jag på autopiloten, släcker på skoten så att farten minskar något. Rörelserna tvärskepps blir dock större när båten går långsammare. Nu gäller det för mig att krypa ut på akterdäck för att dra upp roderbladet igen. Det sitter mycket hårt och jag får ta i allt vad jag orkar, samtidigt måste jag vara beredd på att hålla fast mig själv så att jag blir kvar ombord. Jag kryper tillbaks till sittbrunnen för att skära till en ny säkringslina. Sedan måste jag krypa ut på aktern igen för fästa den på rodret.

Efter en stund händer samma sak med det andra rodret och proceduren måste gås igenom igen. Kroppen börjar bli allt tröttare. Jag försöker att vila lite och låta autopiloten ta över korta stunder. Jag kollar rodren, upptäcker att en lina redan nöts av igen, byter mot en grövre tamp. Även det andra rodret får en grövre tamp. Lugnet är återställt och jag är kvar ombord.

Snett akterifrån kommer ett mörkt handelsfartyg. Det ser ut som det ligger på kollisionskurs. Det kommer allt närmare, jag kan inte avgöra om det ska gå akter eller för om mig. Jag vet aldrig om dom har sett mig. Går dom på autopilot och utkiken sitter på dass eller har gått till mässen för att fika? Fartyget går strax för om mig och försvinner in i diset igen.

Åter är jag ensam någonstans mellan allt och intet. Konturerna försvagas, kroppen gör sitt, tankarna gör sitt, allt är på sin plats. Allt är i en balanserad harmoni. Jaget upplöses i ett stort Vi. Jag har en telepatisk kontakt med dem som står mig nära. Jag vet inte om världen bortom horisonten finns, bortom det som mina sinnen kan observera. Även om jag med intellektet, utifrån gammal kunskap, minnen, kan räkna ut hur många timmar jag kan ha kvar till sjöss, så vet jag att detta bara hör till tankesfären. Det är ingen sanning förrän jag är där i nuet. I den fysiska världen vet jag inget om framtiden. Jag vet inte om eller när jag, den här kroppen på den här båten, kommer i lä nästa gång.

Gränserna suddas ut, egot krymper och självet expanderar ut i en hel enhet bortom sinnenas värld. Jag själv är en del av allt, jag är universums eviga kretslopp, jag är kosmos' dans, jag är allt och inget i absolut trygghet och frihet.

Det här är ett bra exempel på det cykliska kretsloppet, som under åren kommit till mig. Kroppens fysiska arbete är i perfekt balans med själens totala öppenhet och andens gränslösa harmoni. Allt har sin plats och sin tid. Kroppen i nuet, själen i varje ögonblick och anden i alltiden. Jag vet inget och allt. Jag är enhetens visdom, holosofi. Det är ett äkta möte med havet, det yttersta och innersta av mig själv. Jag är mig själv. Jag har fullt ansvar för det som händer och därmed är jag helt trygg och fri.

Om den materiella världen skulle upplösas i sina beståndsdelar i detta nu skulle det inte beröra mig. Jag är i alla möjligheters värld bortom tid och rum för att åter kunna manifesteras i den fysiska världen i detta ögonblick.

Snart borde jag se bojen vid Kopparstenarna. Grundet ligger på åtta decimeters djup vid normalvatten. Nu har det varit högtryck länge och därmed står vattnet lågt. Med centerbordet halvt nere sticker jag kanske en meter. En kvart innan jag passerar bojen upptäcker jag den äntligen.

Snart får jag komma i lä av Gotska Sandön för att kunna äta något under lite lugnare förhållande. Ett litet handelsfartyg dyker upp snett föröver. Jag tycker att det håller kurs på mig. Alltid denna fråga om dom har sett mig. Det här fartyget tycks styra ner på mig. Mycket riktigt går hon alldeles för om mig. Skepparen kommer ut på bryggvingen. Jag tar upp min kikare, vi möts med ett leende för några ögonblick, vi vinkar till varandra. Jag känner en varm gemenskap med honom och hans nyfikenhet på den konstiga båten han möter ute på havet. Jag läser på aktern att det är en ålänning. Till kvällen är han hemma. Snart är jag åter ensam i diset.

Äntligen är jag i sjölä av Sandön. Jag trodde att det skulle bli lugnt här. När sjön lägger sig ökar båten fart och jag får bråttom att äta och dricka. Passar också på att göra mina behov innan jag åter är ute i öppen sjö för den sista etappen mot Fårö.

Jag kan falla av något men inte för mycket. Jag vill utnyttja det sjölä jag kan få sista sträckan in mot Lautershorn. Det första jag ser från Fårö är turisternas billjus uppe vid Digerhuvud. Det blir lite av kappsegling med ljuset för att hinna in i hamnen innan mörkret lägger sig. Den skyddade hamnen är som vanligt ganska full. Men till slut hittar jag en plats lämplig för min lilla catamaran.

När allt är i ordning ombord ringer jag min vän som jag skall besöka här på Fårö. Hon kommer ner till båten och vi får en stund i sanning och närvaro innan vi skiljs för natten.

Det tar en ett tag innan kroppen och sinnet lugnar sig efter en lång dag till sjöss. Under natten är jag åter ute och seglar på möjligheternas ocean bortom tid och rum.

Vaxholm den 28 september 2002

Jürgen Sass